

З.Корягін М.В. Побудова методології бухгалтерського обліку. *Економіка та держава*. 2018. № 11. С. 27-31. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2018/7.pdf (дата звернення 23.10.2022).

Abstract: *the value of accounting in the methodology is investigated.*

Key words: *methodology, accounting, accounting method, economy.*

*Науковий керівник: Баришевська І.В, кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

**ПЯТАЧУК Андрій, здобувач вищої освіти групи Б 5/1
обліково-фінансового факультету, МНАУ**

Анотація: *досліджено можливості та обмеження застосування методології бухгалтерського обліку у сучасному середовищі*

Ключові слова: *метод, методологія, бухгалтерський облік, облікова політика*

Під час ведення обліку бухгалтер використовує різні прийоми та засоби. Бухгалтерський облік, як будь-яка наука або сфера діяльності, має свою наукову методологію, в якій поєднуються загальнонаукові методи, які можна застосувати у бухгалтерії, та специфічні бухгалтерські методи. Знання наукової методології бухгалтерського обліку є необхідним для розуміння прийомів, вміння обирати найбільш релевантний метод та застосовувати його.

Методологію бухгалтерського обліку можна трактувати як сукупність методів та прийомів, які можна застосувати для забезпечення бухгалтерського обліку на певному об'єкті.

До методології бухгалтерського обліку можна умовно розкласти на такі складові:

1) загальні бухгалтерські принципи, які застосовуються всіма бухгалтерами, незалежно від країни, форми власності, розміру підприємства, такі як: документування операцій, використання рахунків, єдиного грошового вимірника тощо;

2) конкретні прийоми обліку, застосування яких залежить від середовища та політики підприємства, релевантності методу тощо, такі як: методи оцінки активів (запасів, біологічних активів тощо), розподілу загальновиробничих витрат, нарахування амортизації, калькуляції витрат, вибір типових первинних документів тощо [1].

Слід зазначити, що можливості застосування конкретних прийомів обліку залежать від рівня регулювання:

1) законодавчо-нормативні акти – полягає у тому, що у кожній країні законодавчо-нормативними актами визначено, які методи можна або не можна застосовувати, принципи обліку, оцінки активів та зобов'язань, вимоги законодавства можуть коригувати використання певного методу. Наприклад, в Україні треба проводити облік за принципом подвійного запису, але після прийняття Закону «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 19.07.2022 р. № 2435-IX мікропідприємства (які не становлять суспільний інтерес та не є платниками ПДВ) отримали можливість обирати між обліком за принципом подвійного запису та без використання даного принципу [2];

2) облікова політика – використання методів бухгалтерського обліку мають бути врегульовані наказом про облікову політику, наприклад, має бути визначено за допомогою якого методу буде здійснюватися оцінка вибуття запасів (НП(С)БО 9 «Запаси» передбачені наступні методи: ідентифікована собівартість, ФІФО, нормативних затрат, ціни продажу або ідентифікованої собівартості) [3]. Слід зазначити, що керівник та бухгалтер самостійно можуть обирати найбільш релевантні методи, які будуть включені в облікову політику, тобто формування облікової політики є управлінським рішенням, яке регулює застосування елементів методології бухгалтерського обліку;

Вплив зазначених рівнів регулювання відображається на практичному застосуванні методів бухгалтерського обліку на підприємствах.

Перший рівень (законодавчо-нормативні акти) великою мірою визначає характер бухгалтерської діяльності у країні, визначає дозволені та рекомендовані

методи бухгалтерського обліку. Даний рівень окреслює потенційно дозволений інструментарій обліку (в окремій країні для окремого підприємства), бухгалтер буде користуватись тільки методами, які врегульовані законодавством, а інші методи є недоступними для нього.

Щодо другого рівня, то облікова політика характеризує не потенційний, а фактичний інструментарій обліку, методи та принципи, якими має користуватись бухгалтер на конкретному підприємстві. Керівник та/або бухгалтер можуть визначити найбільш ефективні та релевантні методи обліку та сформувані із них метод бухгалтерського обліку на конкретному підприємстві. Дана розробка є стратегічним рішенням, яке залежить від діяльності підприємства та його внутрішнього і мікросередовища. В обліковій політиці проявляється поєднання методології бухгалтерського обліку та фактичних умов діяльності підприємства.

Отже, методологія бухгалтерського обліку – це сукупність методів та прийомів, які можна застосовувати для забезпечення бухгалтерської системи підприємства. Її практичне застосування у діяльності підприємств залежить від законодавчо-нормативного регулювання обліку в країні та від прийнятих управлінських рішень щодо облікової політики підприємства.

Література:

1. Гоголь Т. Методологія бухгалтерського обліку як напрямок наукових досліджень в інноваційній економіці. *Вісник THEU*. 2012. № 2. С. 151-158.

2. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» : Закон України від 19.07.2022 № 2435-IX ; станом на 19.07.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2435-20#n19> (дата звернення: 20.10.2022)

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : Наказ Міністерства фінансів від 20.10.1999 № 246 ; станом на 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 20.10.2022).

Abstract: the possibilities and limitations of the application of the accounting methodology in the modern environment are investigated

Key words: method, methodology, accounting, accounting policy

*Науковий керівник: Баришевська І.В., канд. екон. наук, доцент
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв*

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Сімків Лілія,
*д-р екон. наук, професор
завідувач кафедри теорії економіки та управління,
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу
м. Івано-Франківськ, Україна*
Андрусів Уляна,
*кан. екон. наук, доцент
доцент кафедри теорії економіки та управління,
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу
м. Івано-Франківськ, Україна*

Ключові слова: бізнес, державна підтримка, релокація, підприємницький потенціал.

Російська військова агресія проти України призвела до значних негативних наслідків для бізнесу, який ще не встиг оговтатися від великих фінансових збитків, спричинених пандемією COVID-19. За результатами дослідження консалтингової компанії Advanter Group станом на 08.08.2022 р. 39,9% підприємств малого та середнього бізнесу в Україні призупинили свою діяльність, тоді як у червні цей показник становив 46,8% [1]. Загальні прямі втрати бізнесу через війну складають понад 87 млрд. доларів США. Крім того, у вересні індекс активності бізнесу UBI (Ukrainian Business Index) впав до найгіршого показника з грудня 2020 року - 33,9 зі 100 можливих [2]. Таким чином основні показники діяльності бізнесу залишаються на низькому рівні через непрогнозованість розвитку подій і дій держави, через брак платоспроможного попиту і фактичну відсутність доступу до фінансового ресурсу для його відновлення і розвитку. Серйозними викликами для бізнесу є і порушення налагоджених бізнес-процесів (купівля/логістика/продаж), нестача палива, труднощі із транспортним сполученням, втрати персоналу тощо.